

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2015-10-27

HSN 1301-0051

Handläggare:
Nils Edsmalm

Hälso- och sjukvårdsnämnden,
2015-12-01 P 28

Förfrågningsunderlag enligt LOU - upphandling av ambulanshelikoptertjänst

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) beslutade den 16 mars 2015 att anta företaget Hummingbird Aviation Services AB som leverantör av ambulanshelikoptertjänst. Tilldelningsbeslutet överprövades. Den 29 juni 2015 beslutade Förvaltningsrätten att den pågående upphandlingen ska göras om. I ärendet redovisas ett nytt förslag till förfrågningsunderlag enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2015-10-27
Förfrågningsunderlag enligt LOU inklusive bilagor

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i programberedningen för akutsjukvård.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

- att* uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att upphandla ambulanshelikopterverksamhet för befolkningen i Stockholms län enligt förfrågningsunderlaget
- att* uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att återkomma till nämnden för beslut om antagande av leverantör
- att* omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Målgrupp

Upphandlingen ska säkerställa att befolkningen i länets perifera områden som i skärgård och i områden där tillgängligheten till vägburen ambulans är begränsad, får tillgång till snabb och säker vård av hög kvalitet.

Nuvarande verksamhet

Upphandling av ambulanshelikopter- och akutläkarbiltjänst genomfördes senast 2007. Avtalet med nuvarande leverantör Scandinavian Medicopter AB gäller fram till 2016-10-31. Falck Ambulans AB är underleverantör till Scandinavian Medicopter AB för bemanning av den medicinska personalen i ambulanshelikoptern och akutläkarbilen. Från och med 2016-12-05 är Samariten Ambulans AB ny underleverantör åt Scandinavian Medicopter AB för bemanning av den medicinska personalen.

Ambulanshelikopterverksamheten är baserad i Mölnvik, Gustavsberg. Akutläkarbilen är placerad i Hägersten.

Ambulanshelikoptertjänsten

Ambulanshelikoptertjänsten omfattar enligt nuvarande avtal en ambulanshelikopter som är i drift dygnet runt under årets alla dagar. En option finns om ytterligare en ambulanshelikopter i drift under perioden 15 maj till 15 september, mellan klockan 07.00-19.00. Denna option har nyttjats under hela avtalsperioden.

Ambulanshelikopter bemannas med en pilot, en HEMS-crew (sjukvårdare) och en anestesisjuksköterska.

Ambulanshelikopteruppdragen utgörs huvudsakligen av primäruppdrag, det vill säga transport av sjuk eller skadad från skadeplats till vårdinrättning. Uppdragen avser inte sekundäruppdrag, det vill säga transport av patienter mellan sjukvårdsinrättningar annat än i undantagsfall. Under 2014 uppgick antalet uppdrag till 2 650, varav 81 procent var uppdrag med högsta prioritet där patient bedömdes ha akuta livshotande symtom (prioritet 1 uppdrag).

Akutläkarbiltjänsten

Akutläkarbilen är i drift 07.00-21.00 årets alla dagar. Akutläkarbilen bemannas med en ambulanssjukvårdare och en läkare. Läkaren tjänstgör idag vid behov i ambulanshelikopter vilket sker cirka 15 gånger per år.

Översyn av akutläkarbilsfunktionen och den prehospitalla läkarresursen

Akutläkarbiltjänsten och den prehospitalla läkarorganisationen i Stockholms läns landsting (SLL) är för närvarande föremål för översyn. Akutläkarbiltjänsten omfattas därför inte av denna upphandling.

Överprövning och förnyad upphandling

Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) beslutade den 18 mars 2013 att upphandla ambulanshelikopter- och akutläkarbiltjänst för befolkningen i Stockholms län. Den 17 juni 2014 beslutade HSN om förfrågningsunderlag för upphandling av tjänsten. Den 16 mars 2015 fattade HSN beslut om att anta Hummingbird Aviation Services AB som ny leverantör av tjänsten. Beslutet överklagades av Scandinavian Medicopter AB och det italienska företaget Inaer Aviation Italia Spa.

Inaer Aviation Italia Spa framhöll i sin överprövning att ambulanshelikoptertjänsten är en delad tjänst som innehåller en transportdel och en sjukvårdsdel. Eftersom transportdelen står för merparten av kostnaden för tjänsten skulle upphandlingen ha annonserats som en A-tjänst (vilket transporttjänst är) och inte som en B-tjänst (sjukvårdstjänst) enligt LOU. Annonsering som A-tjänst innebär bland annat att upphandlingen skulle ha annonserats i Europeiska Unionen.

Den 29 juni 2015 beslutade Förvaltningsrätten i Stockholm i enlighet med Inaer Aviation Italia Spa:s yrkande att upphandlingen ska göras om. SLL valde att inte överklaga beslutet.

Eftersom Förvaltningsrätten beslutade att upphandlingen skulle göras om, tog inte Förvaltningsrätten ställning till Scandinavian Medicopters AB:s överprövning.

Revidering av förfrågningsunderlaget inför förnyad upphandling

Under hösten 2015 har en översyn gjorts av förfrågningsunderlaget inför den förnyade upphandlingen.

I huvudsak har kraven på tjänsten inte varit föremål för större förändringar jämfört med kraven i det förfrågningsunderlag som HSN beslutade om den 17 juni 2014. Viktigare förändringar är att kravet på erfarenhet konkretiserats med krav på att person i ledande ställning ska ha erfarenhet av ambulanshelikopterverksamhet eller från liknande verksamhet med motsvarande komplexitet.

Även kraven på pilot har preciserats till att piloten ska ha erfarenhet av ambulanshelikopterverksamhet eller liknande verksamhet där det krävs erfarenhet av att hantera akuta och komplexa situationer.

När det gäller kvalificeringskrav på anbudsgivaren har kraven för helikopterverksamhet respektive sjukvårdsverksamhet särskilts och förtydligats.

Kraven på ekonomisk ställning och kapacitet har setts över, bland annat har bedömning och styrkande av ekonomisk ställning och kapacitet konkretiserats med angivna parametrar och riktvärden för bedömning. Även omsättningskrav har angetts.

Andra förändringar är krav på att personalen ska ha goda kunskaper i svenska och att sjukvårdspersonal har svensk sjukvårdslegitimation eller av Socialstyrelsen godkänd utländsk sjukvårdslegitimation.

Väsentliga skillnader jämfört med dagens tjänst

Utökad kapacitet

Grunduppdraget kommer att omfatta en ambulanshelikopter året om, dygnet runt, samt en ambulanshelikopter under perioden 15 maj till 15 september, mellan klockan 09.00-21.00. Den option som idag nyttjas under sommarperioden kommer att ingå i grunduppdraget.

I det nya avtalet läggs en option in om att kunna nyttja ambulanshelikopter under perioden 16 september till 14 maj, mellan klockan 08.00-18.00. Om denna option nyttjas kommer två ambulanshelikoptrar att vara i drift året om. Skillnaden i drifttid mellan sommar- och vinterperiod beror på att behovet under dygnet varierar efter årstid.

Större ambulanshelikopter

Ett problem med nuvarande helikopter, som tillhör en mindre helikopterklass, är att vårdutrymmet är litet, vilket bland annat har framförts av vårdpersonal. Kraven på ambulanshelikoptertyp ändras så att en något större ambulanshelikopter med ett större vårdutrymme kommer att användas.

En större ambulanshelikopter ger även möjlighet att utföra andra typer av uppdrag om det till exempel inom ramen för framtidens hälso- och sjukvård och den framtida sjukvårdsstrukturen i SLL uppkommer behov av förändrat vårduppdrag för ambulanshelikopterverksamheten.

Akutbil ersätts av en ambulans

Vid de tillfällen ambulanshelikoptern inte kan flyga på grund av exempelvis väderförhållanden bemannar vårdpersonalen idag en akutbil. Denna akutbil fungerar som stödresurs för ambulanspersonalen och larmas samtidigt som ambulans. I det nya avtalet ersätts akutbilen av en ambulans som kan transportera patienter. Fördelen med denna förändring är att två resurser inte behöver bindas till samma uppdrag, vilket innebär ett effektivare nyttjande av resurser.

Läkarmedverkan

Läkare inom den prehospitala vården kommer även fortsättningsvis att hämtas upp och medfölja i ambulanshelikopter vid uppdrag som kräver läkarmedverkan.

Upphandling och utvärdering

Upphandlingsform

Upphandlingen genomförs som öppet förfarande enligt lagen om offentlig upphandling, LOU.

Avtalsperiod

Avtalsperioden är fem (5) år, 2017-12-01 – 2022-11-30, med möjlighet till förlängning med upp till två (2) år.

Anbudsutvärdering

Det anbud som kommer att antas är det som är ekonomiskt mest fördelaktigt med hänsyn till pris och kvalitet. Vid anbudsutvärderingen finns möjlighet till prisavdrag för kvalitet från anbudspriset med maximalt 10 miljoner kronor. Det finns ett kvalitetsområde "Vårdkvalitet" som bland annat omfattar systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete, systematiskt kompetensutvecklingsarbete och omhändertagande och bemötande av patient.

Uppföljning

Tjänsten kommer fortlöpande att följas upp med fokus på vårdinnehåll men även utifrån transport- och miljöperspektiv. Tjänstens utförande och utlovad kvalitet kommer i vissa delar att kopplas till vite.

Säkerhet

Luftburen ambulansverksamhet är en mycket reglerad verksamhet vad gäller exempelvis utrustning, kompetenskrav och säkerhet. Verksamheten följs löpande upp av luftfartsmyndigheter.

I upphandlingen ställs utöver myndighetskrav även krav på till exempel nödflottörer, inbyggd/skyddad stjärtrotor, nödfällning av framdörrar, utrustning för IFR flygning och kompletterande säkerhetsutbildning.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna för ambulanshelikoptertjänsten, exklusive akutläkarbilfunktionen, uppgick 2014 till 58 miljoner kronor. Krav på större helikoptrar kan komma att innebära ökade kostnader för tjänsten.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Beslutet beräknas innebära ökade förutsättningar att säkerställa patientsäkerheten, bland annat genom krav på större vårdutrymme och omfattande krav på systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Beslutet beräknas få oförändrade konsekvenser för jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser

En större helikopter innebär något ökad upplevd bullernivå för omgivningen. I upphandlingen har bullerkrav ställts på maximalt 90 decibel vid överflygning. Jämfört med dagens krav på maximalt 86 decibel vid överflygning innebär det en ökning av accepterad bullnivå. Den skadliga effekten av denna ökning bedöms bli begränsad eftersom denna typ av verksamhet orsakar kortvarig bullerpåverkan på omgivning.

Enligt kraven i förfrågningsunderlaget ska leverantören bedriva systematiskt miljöarbete. Verksamheten ska så långt det är möjligt bedrivas med begränsad miljöpåverkan. Leverantören ska samverka med flygplatsansvariga för att minimera bullerstörningar och i frågor som berör säkerhet.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Ann Eva Askensten
Avdelningschef